

Türkiye, Arap Baharı İçin İlham Kaynağı

Güneydeki komşularımızda, birçok potansiyel sonuç doğurabilecek hızlı bir geçiş dönemine tanık oluyoruz. “Arap Baharı” olarak adlandırılan bu tarihi dönüm noktası, Orta Doğu ve Kuzey Afrika’daki ülkelerde büyük çaplı toplumsal ve siyasi dönüşümleri başlatmıştır. Burada yaşayan halk, demokratikleşme ve ekonomik reform ihtiyaçlarını dile getirmişlerdir. Bu reform taleplerinin karşılanmasının ne kadar önemli olduğunun farkında olan tüm küresel aktörler, yardım etme konusunda gerçek bir sorumluluk duymaktadırlar.

Bölge ile daha önce ekonomik bağlantılar kurmuş olan Avrupa Birliği (AB) kuşkusuz önemli küresel aktörlerden biridir. Ayrıca, AB ve üye ülkeler, bu ülkelerin reform süreçlerine yardım etmek için güçlü bir siyasi irade gösterdiklerini vurgulamaktadırlar. Bununla birlikte, AB’nin Kuzey Afrika politikasının, etkili ve verimli olduğunu ve umulan sonuçları getirdiğini söylemek pek gerçekçi olmaz. AB’nin özellikle Arap Baharından sonra tutarlı bir politika benimseme konusundaki zorlukları aşması gerekmektedir. Bölgesel aktörlerle kurulacak siyasi diyalog için daha güçlü mekanizmalar oluşturmadığı sürece, AB’nin bölgeye yönelik politikaları güven vermeyecek ve etkisiz kalacaktır. AB’nin, bölgenin geleceğinin yeniden yapılanmasına katkıda bulunabilmek için, bölge üzerinde etkisi olan ortaklarla işbirliği yapması gerekmektedir. Bu bağlamda AB, Türkiye ile işbirliğine giderek, Kuzey Afrika’daki komşu ülkelerle işbirliğinin güçlendirilmesini ve bölgede “deniz feneri” işlevi görmeyi sağlayacak bu tarihi fırsatın stratejik değerini görmezden gelmemelidir. Siyasi bakımdan istikrarlı bir bölge kurulmasına yardım etmenin sonuçları, ekonomik bütünleşmeden daha fazla yararlanma, güçlendirilmiş bir bölgesel güvenlik, daha yüksek ekonomik büyüme ve istihdam oranları ve daha düşük yasa dışı göç oranları ile daha az siyasi yolsuzluk ve daha az yoksulluk olacaktır.

Türkiye, bölgenin ağırlık merkezidir. Türkiye’nin çok boyutlu dış politika stratejisi ve bölgedeki artan rolü, Türkiye ile AB arasında kurulacak daha güçlü bir işbirliğinin, Avrupa ile Kuzey Afrika arasında daha iyi ilişkiler kurulmasında itici güç olacağı anlamına gelmektedir. Türkiye, bölgede demokratikleşme, ekonomik iyileşme ve daha iyi yaşam koşulları sağlayacak reformları desteklemektedir. Türkiye, Kuzey Afrika’daki demokratikleşme ve modernleşmeye yönelik reformlar bakımından potansiyel ve ilham veren bir aktör haline gelmiştir. Kamu-özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının girişimleriyle, ekonomik büyüme, sosyal haklar ve istihdam, cinsiyet eşitliği, insan hakları, yolsuzlukla mücadele ve sınır-ötesi işbirliği konularındaki projelerin çeşitlendirilmesi, ancak işbirliği yapılması halinde mümkün olabilir. Türkiye, Kuzey Afrika halklarının daha iyi yaşam koşullarına sahip olmalarına yardımcı olmak için, Avrupalı ortaklarıyla birlikte, “yumuşak güç” olarak hareket etmeye hazırdır. AB’ye üyelik süreci, Türkiye’nin “yumuşak güç” olarak etkisinin güçlenmesinde oldukça önemli bir rol oynamıştır. AB’ye üyelik sürecinde gerçekleştirilen reformlar sayesinde, Türkiye içerdeki sorunlarını çözmeye yönelik ciddi adımlar atmıştır ve bu adımlar ülkemizi Balkanlardan Kafkaslara, Orta Doğu’dan Kuzey Afrika’ya bölgesel bir ağırlık merkezi haline getirmiştir. Ülkemizde, AK Parti’nin iktidara gelmesinden bu yana son on yıldır siyasi istikrar sağlanmıştır. Hükümetimiz, Türkiye’nin AB’ye katılım sürecini kararlılıkla sürdürmektedir ve AB reformlarını ve AB ile iletişimi temel alan güçlü bir katılım stratejisi benimsemiştir. Bu gelişmeler, ekonomimizin verimliliğini ve dış politikamızın etkililiğini artırmıştır.

Büyüyen bir ekonomik dev olarak Türkiye, hâlihazırda bölgedeki ülkelerle geniş bir ticaret hacmine sahiptir. Vizelerin kaldırılması, ticari anlaşmaların imzalanması ve bölge ülkelerinde yeni elçiliklerin açılması suretiyle, Türk yatırımcıları ve girişimcileri, bu ülkelerin ekonomik ve sosyal görünümünün yeniden yapılandırılmasında aktif bir rol oynamaları için

destekledik. Biz, bölgemizde barışçıl ilişkilerin geliştirilmesi için her zaman yeni bir dinamizmi teşvik ettik. Arap Baharının bölgedeki siyasi istikrar üzerindeki olumsuz etkilerine rağmen, Kuzey Afrika'ya yaptığımız ihracat, 2011 yılına kıyasla 2012 yılında % 41 oranında bir artış göstermiştir. AB'deki ekonomik krizin kalıcı etkileri dikkate alındığında, Türkiye'nin bu ülkelerle artmakta olan ekonomik ilişkileri, Avrupalı yatırımcılara yeni pazarlar sunmaktadır. Benzer şekilde, Türkiye'nin ekonomik bağlantıları da, Kuzey Afrikalı yatırımcılar için yeni fırsatlar yaratmaktadır.

Kültürel ilişkiler alanında ise, Türkiye'nin AB'ye katılım süreci, her iki taraf için de faydalı sonuçlar doğuracaktır. Türkiye'nin AB üyeliği, Kuzey Afrika ile Türkiye arasındaki derin tarihi, kültürel, sosyal ve dini bağlar sayesinde, Kuzey Afrika nüfusunun AB'ye olan ilgisini canlandırarak ve Avrupa'nın çevresindeki komşularıyla daha güçlü bir kültürel diyalog kurmasına yardımcı olacaktır. Dünyamızın İslamiyet'e ve Müslümanlara karşı değişen bir algı tehdidiyle karşı karşıya olduğu günümüzde, kültürler arası diyalogun artırılması, ortak bölgemizde daimi bir barış ve istikrar kurulmasını sağlayacaktır. Bu nedenle, Türkiye ile, AB üyesi olarak gerçekleştirilecek bir bütünleşme, AB'nin samimiyetinin yanı sıra temel değerlerine ve ilkelerine bağlılığının açık bir göstergesi olacaktır. Türkiye'nin AB üyeliği, Birliğin, demokratik çoğulculuk ve tüm vatandaşlar için nicelik ve nitelik bakımından daha iyi yaşam standartları ve koşullar sunulması için yapılan reformlara verdiği önem olarak kendini gösteren değerlerini teyit edecektir. Kültürel ve dini farklılıklara dayanan dışlayıcı veya dar bir yaklaşım benimsenmek yerine, kapsayıcı bir yaklaşımın izlenmesi, AB'nin dünya siyasetindeki saygınlığını yeniden tesis edecektir. Türkiye'nin AB üyeliği, bölgemizdeki komşularımıza olumlu mesajlar verecek ve AB'nin Kuzey Afrika politikalarına katkı sağlayacaktır.

Türkiye'nin ve AB'nin mali ve kurumsal kaynaklarının yanı sıra, Türkiye'nin bölgedeki etkisi, reform sürecini hızlandıracaktır. Türkiye, güçlü ekonomisi, çok boyutlu dış politikası ve bölgeyle arasındaki kültürel ve tarihi yakınlıkla, AB'nin, genişleme ve komşuluk politikasındaki hedeflerini gerçekleştirmesi bakımından vazgeçilmez bir ortaktır. Türkiye'nin dahil olmadığı bir Avrupa geleceği öngörülemez. Türkiye'nin AB üyeliği herkes için bir "kazan-kazan" durumudur. Özellikle küresel düzeyde, hem Türkiye hem de AB, ortak bölgemizde barışa, istikrara, güvenliğe ve refaha katkı sağlayacak politikalar oluşturulmasında daha fazla söz sahibi olacaklardır.